

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

«طرح دوره نظری - عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: پرستاری سلامت جامعه (پرستاری سلامت جامعه، سالمندی، توانبخشی)

عنوان درس: مراقبت تسکینی

نوع و تعداد واحد: ۱ واحد (۰.۵ / واحد نظری - ۰.۵ / واحد کارآموزی)

نام مسؤل درس: دکتر فهیمه ثابتی

مدرس / مدرسان: دکتر فهیمه ثابتی

پیش نیاز/ همزمان: ندارد

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه

اطلاعات مسؤل درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: پرستاری PhD in Nursing

محل کار: دانشکده پرستاری مامایی ایران - گروه پرستاری کودکان و مراقبت های ویژه نوزادان

تلفن تماس: ۰۲۱ - ۴۳۶۵۱۷۰۹

نشانی پست الکترونیک:

E mail: sabetifa@yahoo.com

توصیف کلی درس:

با افزایش امید به زندگی و افزایش بیماران مبتلا به بیماری‌های مزمن، ضرورت انجام مراقبت تسکینی نیز افزایش می‌یابد. مراقبت تسکینی بخش مهمی از خدمات بهداشتی یکپارچه و مردم محور است که با هدف تسکین درد و رنج بیماران مبتلا به بیماری‌های تهدید کننده زندگی (مانند سرطان، بیماری‌های مزمن، نارسایی قلب یا کلیه، بیماران سالمند در مراحل پایانی زندگی و...) و کاهش مشکلات خانواده‌های آنها به شناسایی زود هنگام، ارزیابی صحیح، تسکین درد و رنج و سایر مشکلات جسمی، روانی-اجتماعی و معنوی آن‌ها می‌پردازد. هدف نهایی رویکرد مراقبت تسکینی افزایش کیفیت زندگی بیماران و خانواده‌های آنهاست. طبق اعلام سازمان جهانی بهداشت، در طرح پوشش سلامت همگانی (Universal Coverage Health (UCH) که شامل طیف گسترده‌ای از خدمات ضروری بهداشتی، از ارتقا سلامت تا پیشگیری، درمان و توانبخشی و مراقبت‌های تسکینی است. مراقبت تسکینی به عنوان یکی از ارکان اصلی در نظر گرفته شده است و دارای اهمیت است. این درس شامل ۵ واحد نظری و ۵ واحد کارآموزی می‌باشد و به منظور ارائه مراقبت حمایتی و تسکینی موثر و کارآمد از بیماران مبتلا به بیماری‌های تهدید کننده زندگی و خانواده‌های آنها است.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشناسازی و توانمندسازی دانشجویان در ارائه مراقبت حمایتی و تسکینی موثر، کارآمد و همه جانبه از بیماران دارای بیماری‌های تهدید کننده زندگی و خانواده‌های آنان

اهداف اختصاصی / زیر محورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- مراقبت تسکینی، ابعاد و اهداف آن را شرح دهد.
- انواع مدل‌های مراقبت تسکینی را با هم مقایسه کند.
- مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباط موثر با بیمار و خانواده را کسب نماید.
- روش‌های ارزیابی درد بیماران در مراحل پایانی زندگی را توصیف نماید.
- درد بیماران در مراحل پایانی زندگی را توسط ابزارهای مناسب ارزیابی کند.
- روش‌های مدیریت درد و علائم در بیماران در مراحل پایانی زندگی را اجرا نماید.
- روش‌های حمایتی و غیردارویی کنترل درد شامل شیوه‌های مهرورزی، همدلی، امید، معنویت، شجاعت، درک و انحراف فکر را در بیماران در مراحل پایانی زندگی را اجرا نماید.
- نیازهای مراقبتی بیماران در حال احتضار را شرح دهد.
- اصول اخلاقی در مراقبت تسکینی شامل درک نیازها و احترام به ارزش‌ها و اولویت‌های بیمار و خانواده و حمایت بیمار در جهت کنترل بیشتر بر زندگی را توضیح دهید.
- اهمیت اصول اخلاقی در مراقبت از بیماران با بیماری‌های تهدید کننده زندگی را درک کند.

جدول تقویم ارائه درس مراقبت تسکینی (نیمسال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۳)

روز و ساعت کلاس: دوشنبه‌ها - ساعت: ۱۷-۱۵

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یادگیری - یاددهی	تاریخ ارائه	استاد
۱	تعریف مراقبت تسکینی، ابعاد، اهداف و مدل های مراقبت- مهارت های ارتباطی موثر با بیمار و خانواده	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۸/۳۰	دکتر ثابتی
۲	اخلاق در مراقبت تسکینی، درک نیازها، ارزش ها اولویت ها، رازداری، احترام و حمایت از بیمار و خانواده	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ ارائه مقاله / بیب کارت توسط دانشجویان (تدریس همتایان)	۱۴۰۳/۸/۷	دکتر ثابتی
۳	ارزیابی و مدیریت درد و علائم در بیماران با بیماری های تهدیدکننده زندگی	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ یادگیری مبتنی بر حل مساله PBL	۱۴۰۳/۸/۱۴	دکتر ثابتی
۴	روشهای حمایتی و غیردارویی مدیریت درد در بیماران با بیماری های تهدید کننده زندگی با تاکید بر جنبه های مهرورزی، همدلی، امید، معنویت، شجاعت، و انحراف فکر	سخنرانی تعاملی پرسش و پاسخ ارائه مقاله / بیب کارت توسط دانشجویان (تدریس همتایان)	۱۴۰۳/۸/۲۱	دکتر ثابتی

رویکرد آموزشی: رویکرد ترکیبی شامل:

- ✓ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- ✓ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ✓ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

وظایف و انتظارات از دانشجو:

- حضور منظم و مشارکت فعال در کلاس درس
- انجام تکالیف شامل مشارکت در ارائه مباحث از طریق ارائه مقاله/بیب کارت بر اساس جدول تقویم ارائه دروس
- رعایت اخلاق در آموزش
- استفاده از تفکر نقادانه در آموزش

کارآموزی

کارآموزی در مراکز خدمات مراقبت تسکینی و منازل مددجویان ارائه می‌شود. هر یک از دانشجویان باید در طول کارآموزی یک مددجو را انتخاب کرده و بر اساس نیازهای مددجو، برنامه مراقبت تسکینی را طراحی، اجرا و ارزشیابی کند و گزارش شفاهی و کتبی را ارائه نماید.

روش ارزیابی دانشجوی:

نظری:

- ارزیابی تراکمی (پایانی): آزمون پایان ترم: ۶۰ درصد نمره (۱۲ نمره)
- حضور منظم و مشارکت فعال در کلاس: ۱۰ درصد نمره (۲ نمره)
- تکالیف: ۳۰ درصد نمره (۶ نمره)

کارآموزی:

- ارزیابی کارپوشه (Portfolio)
- ارزیابی مبتنی بر عملکرد

منابع:

منابع درس: (آخرین چاپ)

۱. کتب و وبسایت سازمان‌های مرتبط با درمان‌های تسکینی و مراقبت از مددجویان در مراحل انتهایی زندگی و خانواده آن‌ها و مقالات مرتبط
2. Buckley, J. Palliative care: An integrated Approach, Wiley- Blackwell
3. Fallon, M. Hanks, G. ABC of Palliative Care. USA: Blackwell Publishing
4. Ferrel, B.R. Nessa, C. Oxford textbook of Palliative Nursing, New York: Oxford University Press
5. Hegner, B.R. Gerlach, M.J. M. Assisting in Long Term Care, Delmar Cengage Learning; Workbook edition
6. Kearney, N. Richardson, A. Nursing patients with cancer: principles & practice, Edinbrgh: Churchill Livingstone, Elsevier
7. Kemp, C. terminal illness: A guide to nursing care", Philadelphia: Lippincott
8. Lugton, J. McIntre, R. palliative care: The Nursing Role, Elsevier

ب) منابع برای مطالعه بیشتر

Journals:

Journal of Pain and Symptom Management

International Journal of Palliative Nursing

Journal of Hospice & Palliative Nursing (JHPN)

Journal of Palliative Medicine

BMJ Supportive & Palliative Care

Pain

Pain Management Nursing

Website:

1-Up to Date

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز